

trecute în dieta unгурescă din Buda-
pesta, unde „părinții patriei“ s'au ocu-
pat de adresa de răspuns la mesagiul
de deshidere al tronului. Abia la 24
Martie s'au finit desbaterile din vorbă,
cari n'au constatat decât din discor-
surii late și umflate, fără leocă de impor-
tanță. În ultima ședință, în care s'a fă-
cut și votarea, a vorbit și ministrul
președinte, contele Szapary, după ce gu-
ralivul Ugron Gabor ținut un discurs
lung și umflat, în care s'a încercat
să dovedească posibilitatea ajungerei la in-
dependența Ungariei, aducând ca exemplu
„micile“ țări din Balcani, cari și-au elu-
pat în timp scurtă desevărșita indepen-
dență. În vorbirea sa, ministrul preșe-
dinte Szapary constată, că partida lui
Apponyi nu-și va pute realiza în curând
marile ei aspirațiuni de domnie, chiar
deocă va fi spriginită de toate celelalte
partide. El și duse, că partida guvernamentală
se simte destul de tare în po-
ziția sa. Vorbindu despre alegeri, Sza-
pary și duse, că ele nu au putut fi rele,
deocă în 113 cercuri electorale candi-
dații s'au ales cu unanimitate de vo-
turi și abia 6 cercuri electorale au în-
aintat plângeri în contra abuzurilor, ce
s'ar fi sevărșit. Vorbindu apoi la par-
tea de drept public accentuată de ată-
tea-ori în desbaterea adresei, Szapary
și duse, că majoritatea dietei dorește să sus-
țină și pe mai departe neschimbată pactul
dualist. Polemisând cu Ugron, care în
vorbirea sa a și duse, că guvernul de aci
nu face o politică națională maghiară
de tema Austriei și de frica naționalită-
ților, „prin alii cărori ajutor și-a asigurat
guvernul majoritatea“, Szapary de-
clară, că recunoște, că guvernul trebuie
să urmeze o politică națională maghiară,
dăr politica aceasta nu poate ave de pro-
blemă și scop eschiderea naționalită-
ților din cadrul constituției, ci toc-
mai de a le câștiga pentru ideea de stat
maghiară și de a-le asimila. Reflectă apoi
d-lă Szapary la vorbele lui Ugron, care
a și duse, că ce bine i-a umblat Prusiei
și Piemontului, cari din țerișore mior s'au
făcut state puternice. Nu înțelegu, și duse
vorbitorul, cum se poate asemăna Un-
garia cu acele țări, — pentru-că încătră
ar pute merge Ungurii să caute și să
anexeze alți Unguri? — După acesta
făcându-se votarea, adresa guvernului a
fost primită cu majoritate de voturi,
rămânându se se pună în desbatere spe-
cială.

Evenimentul politic esternu mai
însemnat a fost în decursul acestei
săptămăni crisa ministerială din Berlinu,
care abia la 24 Martie n. s'a finit. Pri-
cina acestei crise a fost, că într'unu
consiliu de curte împăratul germanu a
și duse, că noul proiect de lege școlară

trebuie să se ia dela ordinea țilei. În urma
acesta ministrul de culte Zedlitz și can-
celarul Caprivi și-au dat dimisiile. Îm-
păratul a primit dimisia lui Zedlitz, nu-
mindu în locu-i pe fostul secretar de
stat Bosse. Dimisia lui Caprivi însă din
postul de cancelar n'a primit-o, dăr
l'a concediat totuși din postul de mi-
nistru-președinte prusianu, numindu în
locu-i pe contele Eulenburg.

Renumitul romancier Emil Zola
vorbindu despre atentatele cu dinamită
din țilele trecute, scrie următoarele:
„Cine poate să prevadă cu hotărere
efectul, ce 'lă eseroită miseria a-
supra unui creer demoralizat prin al-
coolismu. În Franca nu există un spi-
ritu anarchistic și nici nu se va forma
nicu odată. Francesii au un creer des-
voltat și puțin aplecatu spre meta-
fiscă, căci anarchia este o metafiscă
revoluționară. Când mai târziu va isbu-
ni o mișcare anarchistică, signalul la
acesta se va da în Germania, căci acesta
e mai sërăcă, deocă noi și e mai tare
asuprită. Cu totă reputația cea rea,
care ni-se atribuie nouă, totuși mintea
noastră sănătoasă ne va apăra de o acțiune
nesocotită. Totuși însă trebuie, ca cineva
să se ferescă de apa liniștită și de utopii
recl“.

Diarului englesu „Standard“ i se te-
legrafiază din Constantinople, că gu-
vernul bulgaru va imana în curând
representantului său din Constantinople
o notă aspră, în care Pôrta otomană e
rugată să cêră dela Rusia estradarea su-
pusului turcescu Șismanov, pentru ca să
i se facă procesul. Dêcă nu se va urma
acestei cereri legitime, atunci Bulgaria
și va întocmi pe viitoru politica ei,
acomodată intereselor sale fără să ia
în considerație interesele Sultanului.
Noul agent diplomatic al Bulgariei,
Dimitrov, a avut prima întrevedere cu
marele vizir și i-a spus acestuia, că
guvernul bulgaru și națiunea e forțe in-
dignată față cu atitudinea Pôrții în afa-
cerea estradarei lui Șismanov ambasade
rusesci.

SCRILE ȚILEI.

— 14 (22) Martie.

O frumoasă testațiune pentru Academia
Română. Țilele acestea a răposat la
Iasi marele filantropu român Vasile
Adamachi, în etate de 86 ani. Feri-
citul Adamachi, spunu foile de dincolo,
a lăsat pentru Academia Română din
Bucurescu o avere de două milioane
lei cu însărcoarea de-a trimite tineri în
streinătate pentru studierea sciințelor
positive și pentru cei ce vor să se aplice
la industria, precum și pentru premiarea

celor mai bune opere cu conținut mo-
ralu. Biblioteca sa în valere de 30,000
lei, o lăsa bibliotecii Universității ro-
mâne din Iasi.

—x—

Reuniunea femeilor române din Arad.
În timpul din urmă s'au făcut în fa-
vorul acestei Reuniuni mai multe do-
națiuni frumoșe. Anume mănăstirea Ho-
doșu-Bodrogu a votat pentru Reuniune
un ajutor de 5000 fl. Apoi P. S. S.
Episcopul Mihailu Pavelu dela Orade,
D-nii Alexandru Mocioni și Zeno Mo-
cioni de Foenu, cum și d-lă Vincențiu
Babeșu, cari toți au fost proclamați ca
membri onorari ai Reuniunii, au dăruit
pentru fondul acestei Reuniuni: cei
dintăi trei câte 50 fl., er d-lă Babeșu
20 fl. De-asemenea administrațiunea cas-
sei consistoriale din Arad a făcut în
favorul școlii de fete a Reuniunii o co-
lectă de 26 fl. Reuniunea a cumpărat o
casă în Arad (în strada „Deak Ferencz“
Nr. 27) cu suma de 12,500 fl. Această
sumă s'a și plătitu deja și în cel
scurtu timp școlă de fete a Reunii-
nei se va muta în edificiul acesta.

—x—

Timpul. De două țile avem pe
aici țile frumoșe cu sôre, de dimineața
până sêra. Căldura între amêți te înșelă
să-ți lăpești paltonul, dăr mai târziu
vești, că dău nu-i glumă, trebuie să-l
îmbraci țăși. Lumea mișună pe strade
și figuri sprintene și vesele vești pretu-
tindenți. Ioi, colo, copile, ori femei sê-
race, te îmbiă se cumperi câțiva ghioc-
ci gingași și plăcuți, cari te fac să crești,
că — e primăveră.

—x—

Intr'o și cinci alegeri. La 24 Martie
n. s'au întemplat cinci alegeri de depu-
tați: în Buda (ceroulu la care a renunțat
ministrul de honvești br. Fejérvary)
unde a fost ales cu o majoritate de 921
voturi Falk Miksa, contra candidatului
naționalu Mattyas Aristid, care a că-
pătat 646 voturi; în Szombathely a fost
ales cu unanimitate de voturi „națio-
nalul“ Erneszt Kelement; în Cinc-Bise-
rici a fost ales Erreth János, care
după programul său de mai înainte stă
mai aproape de partida apponyistă; în
Csorna a fost ales candidatulu parti-
dei naționale Linder György, și în Gyôr-
sziget, unde a învinsu guvernamentalulu
Földvary Elemer. — Dintre cele 413 cer-
curi electorale, 6 nu sunt reprezentate
în parlament. Lista deputaților e ur-
mătorea: 240 guvernamentali, 65 „na-
ționali“ (apponyiști), 82 independenți, 15
ugroniști și 5 afară de partide.

—x—

„Magyar Egyesület“, noua reuniune
de maghiarizare din Budapesta, vră să-
începă activitatea ei de maghiarizare
cât mai îngrabă. Direcțiunea acestei

reuniuni maghiarizătoare a înaintat o ru-
gare către consiliul orășenesc al Bu-
dapestei, în care se și duse, că pe spesele
ei proprii voese să începă cursuri de
limba maghiară în toate școlile străine
din cercurile I, III și IX și roga con-
siliul să-i dea în numitele școle, sale
de propunere. — Înainte jupănilor, căci
se apropie finea veacului alți XIX-lea...

—x—

Direcțiunea Asociației naționale A-
radane însărcoanase pe d-nii T. Ceoutea,
Dr. P. Pipoșiu și Dr. Tr. Puticiu să
arangeze unu ciclu de conferențe lite-
rare în favorul Reuniunii femeilor
române din Arad și provincia. Confe-
rențele acestea, după cum ni-se scrie,
s'au terminat cu unu frumosu succesu
moralu, aducându Reuniunii și unu pro-
fitu curat de 113 fl. v. a.

—x—

Dr. Gustav Weigand. Găsimu într'o
fôia germană, că d. docentulu privatulu la
universitatea din Lipsca, Gustav Wei-
gand, va ține în cursulu anului viitoru
școlaru câteva prelegeri despre limba
română vorbită de Românii din Dacia și
va esplica texturi din limba Românilor
din Istria, din Macedonia și din limba
unor Români parte creștini, parte Ma-
homedani, cunoscuți sub numele de
Megli, a căroru limbă a descoperit-o
pentru întâia-dată talentatul profesor
dr. Gustav Weigand, în diferitele escur-
siuni științifice, pe cari d-sa le-a făcut
în Peninsula Balcanică și pretindenea
unde se găsescu Români. Dr. Gustav
Weigand a scrisu deja mai multe cărți
despre deosebitule dialecte românesci, și
acum de curând a publicat unu vo-
lumu forțe interesantulu asupra Megliilor
sub titulu „Die Wlacho-Meglen“. În
această carte d-sa descrie nu numai limba
Megliilor, ci și obiceiurile lor, cari din
punctu de vedere etnograficu și fol-
cloristicu presintă cel mai mare interes.

—x—

Aniversarea luptelor dela Mortora și
Novara. Se scrie din Arad, că regi-
mentulu 33 de infanteria de acolo a
serbat la 23 Martie n. c. aniversarea
memorabilelor lupte dela Mortora și
Novara. Înainte de prânțu s'a făcutu o
missă în biserica din cetatea Arad după
care majorulu Csikos și căpitanii Herbay
și Ronay au ținut ostășiloru cuvên-
tări, în cari au esplicat însemnătatea
acestei sêrbări. S'au împărțit suboficierilor
vrednicu premii din fundațiunea Gyulay.
S'a dat unu mare prânțu în casina ofi-
cerilor și s'au ținut toaste întru sântă-
tatea M. S. monarchului, a arhiducelui
Albrecht ș. a. După prânțu ostășimea
a arangeat o serbare populară.

—x—

D-lă D. Popovicu, escelentulu barito-
nistulu dramaticu dela opera germană din

băgat într'o desagă pe calu, purcesu
pe drum și hai la Pipirig. Și când
m'a văditu bunica în ce halu mă aflam,
ghemuitu în desagă, ca unu puiu de bo-
daproste, câtu pe ce să se prăpădescă
plângându. Încă n'am văditu așa femeia
să plângă de toate cele; era milosă din
cale afară. Carne de vită nu mânca în
vieță, totu din astă pricină; și când se
ducea sêrbătorea la biserica, bocea toți
morții din ținterimă, fie rudă, fie strein,
fără deosebire. Buniculu însă era așe-
datu la mintea lui; își căuta de treb
cum scia el și lăsa pe bunica într'ale
sale, ca unu capu de femeia ce se
găsea.

— Oiu Dôrne, Davide, cum nu te
mai astêmperi; de ce-ai scos bătutul
din casă pe vremea asta?

— Ca să te miru tu, Nastasia, și duse
buniculu, scoțându o piele de porc sêl-
batecu din cămară și croindu câte-o pă-
reche de opincă pentru Dumitru și pen-
tru mine; apoi le-a înguzit frumosu și
a petrecut câte o păreche de ață negră
de pêru de calu prin cele nojițe. Și a
treia și după asta, dându-ne schimburi
și câte două părechii de obiele de su-

manu albă, ne-amu încălțat cu opincile
binișor, și sărutându mâna bunicăi, am
luat-o prin Boboesc, er cu buniculu și
cu Dumitru, fratele mamei cel mai mic
și suindu pe la fundulu Hălăucei, am
ajunsu după unu târziu în Fărcaș, unde
ne-a fost și masulă, împreună cu părin-
tele Dumitru dela Părăul Cîrjei, care
avea o gușă la gât câtu o ploșcă de
cele mari și giria dintr'ênsa ca dintr'unu
cimpoi, de n'am putut închide ochii
de rulu său, mai totă nôptea. Nu era
vinovat bîetul preot; și după cum
spunea și el, e mai rău de cei ce au
gușă în capu, decât de cei ce o pôrtă
pe dinafară....

A doua și am purcesu din Fărcaș
pe la Borea spre Părăul Cîrjei și Co-
tîrșăș, până ce amu ajunsu la Broș-
teni. După ce ne-a așețat buniculu în
gazdă, cu totă cheltuiala lui la una Iri-
nuca, apoi ne-a dusu pe la profesor și
pe la biserica de m'au închinat pe la
icône și pe urmă ne-a lăsat cu sântă-
tate și s'a întorsu acasă, trimițându-ne
din când în când cele trebuitoru.

Satul Broșteni fiindu împrăștiat
mai ca toate satele dela munte, nu se ru-

șina lupul și ursul a se arăta ziua
mare prin el; o casă ioi sub tihăraia
asta, alta dincolo de Bistrița sub altă
tihăraia, mă rog, unde i-a venit omulu
îndemănă să și-o facă. Și Irinuca avea
o cocioabă veche de birne cu ferestrele
oâtă palma, acoperită cu șanduri, în-
șădită cu răzlogi de brad și așețată
chiar sub munte pe malul stângu al
Bistriței, aproape de pod. Irinuca era o
femeia nici tînără, nici tocmai bătrână;
avea bărbat și o fată balciză și lălie,
de-și era frică să înoptești cu dînsa în
casă. Norocu numai că de Lună dimi-
neta și până Sâmbătă sêra n'o mai ve-
deai; se ducea cu tată său în munte la
făcutu ferestrea și lucra totă săptămăna
ca unu bărbat, pentru nimica totă: doi
omeni cu doi boi, la vreme de êrnă
abia își puteau scoate mămăliga. Ba la
mulți se întempla de veneau Sâmbătă
nôptea câte unu picioru frântu său
cu boii sticlești și acesta le era câștigu
pe de-asupra.

Cocioaba de pe malul stângu al
Bistriței, bărbatul, fata și boii din pă-
dure, unu țap și două capre slabe și
rîioșe, ce dormeau pururea în tindă, era

totă averea Irinucăi. Dăr și asta-i o
avere, când e omulu sântos. Însă ce
mă privește? Mai bine să ne căutăm
de ale nôstre.

Noi, cum a plecat buniculu, a doua
și ne-amu dusu la școlă; și vedându pro-
fesorulu, că purtam plete, a poruncit
unuia dintre școlari să ne tundă. Când
am aușit noi una ca asta, amu înepu-
putu a plânge cu țee rinduri de la-
crimi și a ne ruga de toți Dumnezeu să
nu ne slutescă. Dăr și-ai găsit, profe-
sorulu a stat lângă noi, până ce ne-a
tunsu chilugă. Apoi ne-a pus în rând
cu ceilalți școlari și ne-a dat de înv-
țat după puterea nôstră; între una alta
și „Ăngerulu a strigat“ pe dinafară.
Și amu dus-o noi așa până la Mezi-Pă-
resii. Și unde nu ne trezim într'o bună
dimineta plin ciucur de rîie căprăscă,
dela caprele Irinucăi. Ei, ei! ce-i de
făcut?

Dascălulu nu ne mai primea în școlă,
Irinuca nu ne putea vindeca, pe bu-
niculu n'avea cine-lu înșința, me-
riudele erau pe sfârșit, rău de noi! —
Nu sciu cum se întempla, că aproape de
Buna-Vestire unde nu dă o căldură ca

Praga, după cum cetim în foile din Bucuresci, va da în palatul Ateneului de acolo un concert cu concursul d-lor G. Ștefănescu și E. Narice.

—x—

Bola împăratului Germaniei. Diarulul berlinesu „Tageblatt“ împărtășește, din isvor sigur, că împăratul Wilhelm II suferă de *emphisemă* de plămâni. Bola acesta e împreună de multe-ori cu nădușeli *astmatice* și de aceea medicii i-au recomandat să petreacă în ținuturi cu aer mai curat.

—x—

Un dar pentru Țarul. Comitetul expoziției din Paris, în frunte cu principele Bibescu, va trimite Țarului Rusiei ca dar o tablă aselată, reprezentând arborele genealogic al familiei Țarului, împodobită cu petri scumpe.

—x—

Adunarea generală a „Asociației pentru spriginirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov“, anunțată pe mâne, în 15 (27) Martie, din cauze neprevăzute *se amână pe Dumineca viitoare*, 22 Martie (3 Aprilie) a. c. — *Presidiul.*

—x—

Colera. Se scrie din Constantinopol, că scirile sosite din Torris spun, că în Mehet (Persia) bântue *colera*, despre care se crede, că a fost dusă în acele localități de călători din Herat.

—x—

Petrecere. Secțiunea lucrătorilor tipografi din Brașov va da Sâmbătă în 2 Aprilie n. c. în sala Redutei o serată de petrecere, împreună cu dansul. Programul e foarte variat. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare 50 cr.

—x—

Musica militară va da un concert în sala Redutei, mâne în 27 Martie n. c. Programa este următoarea: 1. Wagner: Fanfară din secolul al 16-lea, din opera „Die Meistersinger“. 2. Rossini: ouvertură la opera „Die diebische Elster“. 3. Weinberger: „Uhlauen“ valsu. 4. Moniuszko: Ariă din opera polonă „Halko“ pentru trâmbiță (nou!) 5. Klömm: Mare fantazie din operele lui Wagner. 6. Sommer: „Sirenenzauber“ polca mazur. 7. Sulyvan: Diverse din opera „Mikado“. 8. Iohann Brahms: Jocuri unguresci, Nr. 5—6; 9. Ventura: „Doi ochi“ cântec pentru trâmbiță. 10. Klimesch: Mare poutpuri „Wiener Specialitäten“. Inceputul la 8 ore seara. — E probabil, că acesta va fi ultimul concert din sezonul actual.

—x—

Cel din urmă dela Trafalgar. În zilele trecute a răposat ultimul marinar, cu numele Cartigny, care a luat parte la vestita bătălie dela Trafalgar, între Francezi și Englezi (1799). Răposatul a fost în etate de 101 ani.

NECROLOG. Iudita Todescu născ. Tomuș, preotă gr.-or. în Bucium Cerbu, președintă a Reuniunii pentru înfrumusețarea bisericii din Bucium-Cerbu, membră fondatoare a Reuniunii femeilor române din Abrud și jură, membră pe viață a Reuniunii femeilor române din Sibiu, — în al 40-lea an al vieții și al 25-lea al fericitei căsătorii, după lungi și grele suferințe, a răposat în Sibiu la 9 (21) Martie c. Pe răposata o deplângu:

— Ioană Todescu, paroch gr.-or. din Bucium-Cerbu, ca soț; Virgilă, Letiția măr. Popovici, Ana, Enea, Minerva, Ilarie, Sidonia și Valeria, ca fii și fiice; Elisabeta măr. Danciu, Laura măr. Aron, Victoria măr. Maniu, Maria măr. Ianculescu, ca surori; Alesandru Tomuș, ca frate; Ioan Popovici, ca ginere; Victor Popovici, ca nepot; Alesandru Danciu, Nicolae Aron, Nicolae Maniu, Simeon Ianculescu, Nicolae Todea, Dumitru Todea, George Todea ș. a., ca cumnați.

Ved. Maria St. Șuluțiu n. Turcu a răposat la Clușiu în 24 Martie n. c. în etate de 60 de ani. O deplânge: Eva Turcu ca soră, soțul său Ioan Dobrota, ca cumnată, și Ana Socan n. Silași, ca verișoră.

O importantă epistolă circulară.

În fața marelui pericol, ce amenință existența școlilor noastre populare prin noul proiect de lege pentru salarisarea învățătorilor, arhierii bisericii române unite, Metropolitul și Episcopii, au adresat o „epistolă circulară“ către întregul clerul și poporul credincios din provincia bisericească de Alba-Iulia și Făgăraș.

Acastă epistolă circulară se ocupă cu *crescerea religioasă-morală a tinerimei* și e de mare însemnătate, nu numai pentru cuprinsul ei ci și pentru-că acesta este, pare-nse, abia a doua ocaziune de-a vedea lucrându împreună pe toți arhierii bisericii unite românești.

Reproducem aci în estrasă cuprinsul acestei epistole circulare:

În introducere se accentuează, că mai ales astăzi, când dușmanii religiei se silesc neincetat a scote creșterea religioasă-morală nu numai din școlile publice, ci chiar și din sinul familiilor creștine, îngrijirea de-a se da tinerimei o creștere religioasă-morală a devenit o lipsă dintre cele mai arătate. Este deci datorința tuturor omenilor, cari se interesează de fericirea societății omenesci, să lucreze din toate puterile, ca tinerimea să nu fiă lipsită de creșterea creștină, sau religioasă-morală.

Acastă creștere are să se încapă în sinul familiei, de unde apoi se continuă și se întregesc în școlă. Dumnezeu a impus părinților nu numai datorința de a se îngriji de binele trupesc al fiilor lor, ci li-a dat datorința de a se îngriji și de binele sufletesc al acestora, luminându-le mintea cu adevărurile s. religioși și cu alte învățături folositoare, și dându-le totdeauna exemplul bun în cuvinte și în fapte.

Crescerea bună a copiilor nu se poate efectui nici-odată așa ușor, ca atunci, când aceia sunt în etatea cea mai fragedă și sub scutul părinților. Dacă vom, ca un pom tiner să crească oblu și frumos, dela început îl legăm de par oblu, că dacă nu o facem acesta de timpuriu, pomul va crește strâmb și după ce se va fi întărit în această direcțiune rea, înzadar ne vom sili a-l obli. Tocmai așa se întâmplă și cu creșterea pruncilor, cari dacă dela început nu vor căpăta un ajutor bun, mai târziu toate sfaturile părintești vor fi desconsiderate, precum o dovedesc această nenumeratele cazuri triste în viața de toate zilele. Deci părinții să se îngrijesc, ca fiil lor încă din sinul familiei să primescă creștere bună și plăcută lui Dumnezeu.

Nu este destul, ca părinții numai cu cuvântul să învețe pe fiil lor, ca să fiă cu frica lui Dumnezeu și virtuos, ci în această privință trebuie să le dea ei înșiși exemple bune de-o viață adevărată creștină. De aceea părinții să bage bine de seamă, ce grăesc și ce fac în familia și în societatea copiilor lor, căci vorbele și faptele rele strică foarte multă copiilor, și pentru această stricăciune, părinții vor avea mai târziu multă durere și amărăciune de inimă, și chiar și pedepsă la ziua judecării.

Crescerea religioasă-morală, ce o primesc copii în familie, se continuă și întregesc în școlă. Spre scopul acesta s. biserica a întemeiat școle publice, cu deosebire s'a îngrijit însă de înființarea așa numitelor școle populare sau elementare, în cari copii primesc învățături folositoare atât pentru viața pământească, cât și cele de lipsă pentru dobândirea fericirii cerești.

Mult a jertfită poporul nostru pentru susținerea acestor școle confesionale ale sale și împrejurarea aceasta îi întărește pe înalții arhierii în credința, că poporul nici în viitor nu se va retrage de-a aduce ori ce jertfe noue, ce s'ar cere dela el pentru păstrarea neschimbată a acestor școle.

Mântuirea școlilor confesionale este pentru poporul credincios o chestiune de viață, deoarece numai în aceste școle se pot crește copii în credința cea

adeverată, fără de care nimenea nu este plăcut lui Dumnezeu și prin urmare nu și poate mântui sufletul. În școlile fără caracter religios (cum ar fi pentru pildă școlile unguresci de stat, comunale etc.) creșterea copiilor este încredințată unor învățători, cari știu că nu pun mare preț pe creșterea religioasă-morală, sau nu au credința noastră adevărată, sau poate nu au chiar nici o credință. De sine urmează apoi, că copiii noștri, cari cresc în astfel de școle, sau nu vor primi învățatură de ajuns din religie, sau vor primi o învățatură contrară religiei noastre, sau că se vor crește fără nici o religie și astfel se vor face niște oameni fără frica lui Dumnezeu, cari altora nu vor fi de folos, ci de stricăciune, și pe sine se vor arunca în brațele nefericirii atât în lumea aceasta, cât și mai virtuos în cealaltă. O astfel de creștere greșită și condamnată de s. biserică ar aduce cea mai mare nefericire asupra poporului nostru, căci dacă lipsesc convingerea tare religioasă, atunci ce mijloc se vor mai pute afla în lume pentru a împedea pe oameni dela păcate și fără-delegi. Er un popor cufundat în păcat și fără-delege cum va mai pute trăi și cum va mai pute ține pasul cu celelalte popore, căci scrisu este, că „păcatele s'erăcesc poporele“.

De aci se poate vedea, cât de mare este răspunderea, ce o iau înaintea lui Dumnezeu părinții aceia, cari își trimit copii lor la școle neconfesionale, unde copii ușori și-ar pute pierde credința cea adevărată și astfel să se nefericească și pe sine și să nefericească și pe părinții lor.

Apoi este știut, că în școlile confesionale copii trebuie să învețe cum se cuvine și limba bisericii noastre, care este tot-odată și limba lor maternă, ceea ce este lucru de mare însemnătate pentru biserica noastră și binele credincioșilor noștri. Dacă pruncii nu vor cunoaște și nu vor învăța limba liturgică a bisericii lor, cum vor pricepe cultul divin, care la noi se face în limba românească? Cum vor pute ei pricepe și primi cuvântul lui Dumnezeu, care din partea preotului li-se predică în limba românească? Cum vor înțelege evlavioșele rugăciuni și cum vor pute învăța tainele mântuirii, cari li-se înfățișează în sublimele cântări bisericești cântate în limba română? Aceia, cari nu cunosc limba aceasta, foarte ușor se pot înstreina de biserica noastră, fiindcă instituțiunile și lucrurile ei sante nu le pot pricepe. Er înstrăinându-se de această biserică, se aruncă în cele mai multe cazuri în nefericirea de-a pierde credința adevărată și prin această fericirea cerească.

aceea, și se topește omătul și curg pârile și se umflă Bistrița din mal în mal, decât pe ce se iee casa Irinucăi. Și noi pe căldurile cele ne ungeam cu leșie turbure, ședeam afară la soare cu pielea goală, până se usca cenușa pe noi și apoi ne băgam în Bistrița de ne scaldam. Așa ne învățase o babă să facem, ca să ne trecă de riie. Vă puteți închipui ce vra se dăca a te scalda în Bistrița, la Broșteni, de două-ori pe zi, tocmai în postul cel mare. Și nici tu junghiu, nici tu friguri, nici o altă bolă nu s'a lipit de noi, der nici de riie n'am scapat. Vorba ceea: „Se ține ca riia de om“. Intr'o zi fiind Irinuca dusă în sat și avându obiceiul a șede uitată ca fata vătămanului, noi n'avem ce lucra? Ne suim pe munte la deal de casa ei câte cu o bucată de răslog în mână și cum curgeau pârăle grozav, mai ales unul alb, cum e laptele, ne pune dracul de urim o stâncă din locul ei, care era numai înținat; și unde nu pornesc stâncă la vale saltându tot mai sus de un stat de om; și trece prin gardul și prin tinda Irinucăi pe la capre și se duce drept

în Bistrița, de ciocotea apa. Asta era în Sâmbăta lui Lazăr pe la amiazi. Ei, ei! ce-i de făcută? Gardul și casa femeii dărimate la pământ, o capră ruptă în bucăți, nu-i lucru de șagă. Uitasem acum și riie și tot de spaimă.

— Stringe răpede ce mai ai, până când nu vine baba și hai să fugim cu pluta ceea la frate-meu Vasile în Borca, țise Dumitru; căci plutele începuse a umbla. Înșfăcăm noi te miri ce mai aveam, ne ducem degrabă la plută și plutașii de cuvânt și pornesc. Ce a fi țis, Irinuca în urma noastră, ce n'a fi țis, nu sciu: der sciu atata, că eram cu gheața'n spate de frică pân'am ajuns la Borca, unde ne-a fost și masul. Er a doua zi, în Dumineca de Florii desdimința am plecat din Borca, pe Plaul-Betrân, împreună cu doi plăieși călări, spre Pipirig. Era o zi frumoasă în Dumineca aceea și plăieșii spuneau, că n'au mai apucat așa primăveră de vreme de când isă ei.

Eu cu Dumitru însă, o duceam într'un cântec, strângându vioarele și toporăși de pe lângă plai și mergeam tot zburdând și hărjonindu-ne, de

parcă nu eram noi rîșoși din Broșteni, cari făcusem atata bucurie la casa Irinucăi. Și mergându noi tot așa, cam pe la amiazi de-odată s'a schimbat vremea cea frumoasă într'o vijelie cumplită, se răstorne brații la pământ nu altă ceva. Pe semne baba Dochia nu și lăpădase toate cojocel. Incepe a bură, apoi o întorce în lapoviță, pe urmă o dă în frig și ninsore cum se cade, și într'un bucu ne astupă calea, de nu sciai încotro să mergi. Și tot ninsore și pică până în pământ, de nu se vedea om pe om alături fiind.

— Așa-i că s'a deochiat vremea, țise unul dintre plăieși oftându. Mă miram eu să fi mâncat lupul ierna asta așa de înprapă. De pe la întorcători am prăpădit drumul. De acum s'o luăm de-a chiora și unde ne-a fi scris, acolo vom eși.

— I-auziți glasul unui cucuș, țise celalalt plăieș. Haideți să apucăm într'acolo și poate să eșim în sat unde va.

Și ne coborim noi și ne tot coborim cu mare greutate pe niște povârnișuri primejdioase și ne încurcăm printre ciritei de brad, și cii lunecau

și se duceau de-a răstăgolul, și eu cu Dumitru mergeam zgribulit și plăngeam în pumni, de plăieșii numai foneau și și mușcau buzele de frig și necaz; și omătul se pusese pe unele locuri până la brâu și începuse a înopta când am ajuns într'o înfundătură de muni, unde se auzea răsunând glasul unui pârăuș, ce venea ca și noi din deal în vale, prăvălindu-se și isbindu-se de cele stânci fără voința sa.... Numai atata, că el a trecut mai departe în drumul său, er noi am stat pe loc și am pus o de mămăligă fără apă.

— Ei, mii băieți, ia amu trageți la aghișă, țise unul plăieș, scăpărându și dându foc unui brad.

— Ce ț-i scris în frunte ț-i pus; chef și voiă bună, țise celalalt scoțându o hrincă înghețată din desag, pîrpilind'o pe jăratec și dându-ne și nouă câte o harchină. Și așa lunea hrinca aceea de ușor pe gât, parcă era unsă cu unt! După ce ne-am pus bine—reu gura la cale, ne-am covrigit împrejurul focului; și de-asupra ninsore, dedesubt udeală; pe o parte înghețai, pe una te frigeai, ca la vremea și lo-

De aci urmăz, că părinții sunt datori a îngriji, ca copiii lor să învețe numai în școlile confesionale românești și trebuie să facem tot ce este cu putință, ca nu numai să conservăm, ci să și înmulțim școlile noastre confesionale. Această se va pute face însă numai, decât școlile le vom întocmi conform legilor țerei și decât ne vom îngriji, ca să se ridice plata învățătorilor cel puțin până la suma cea mai mică prescrisă de lege.

Credincioșii împreună cu arhierii lor au adus până acum mari jertfe, pentru ca să potă păstra caracterul școlilor lor confesionale. Lăsa-vor ei acum, ca aceste școlile, ridicate pentru luminarea lor și a urmașilor lor, pentru fericirea lor cerescă și pământescă și pentru înflorirea s. maice biserice, să încete numai pentru o mică jertfă, ce s'ar mai cere pe lângă jertfele mari de până acum?

Inalții Arhierii nu află nici de cum cu neputință a îmbunătăți plata învățătorilor români gr. cat. și spre scopul acesta recomandă următoarele mijloce, pe cari le indicăm cu textul original:

* * *

„1. Ori unde bisericile noastre greco-catolice au venit mai mari, decât reținerile lor de toate dările, și firea acelor venit permițe, ca să le întrebuințăm și spre alte scopuri pie și folositoare, o parte din aceste venit se pot folosi și pentru ajutorarea școlilor, și mai virtos pentru salarizarea învățătorilor, până când școlile vor purta caracterul religios greco-catolic. Școala, iubitorilor în Christos Frați și Fii! este fiica biserice, și de aceea se cuvine, ca o mamă atât de iubitoare, cum este sânta biserică, să alerge în ajutorul fiicei sale, când vede, că aceasta are lipsă de ajutoriu.

„2. Pretutindenea, unde este cu putință, să se înființeze magazine de bucate, sau grânare bisericești, din a căror venit se potă salariza învățătorii, dându-li-se acelea bucate sau în natură, sau în preț, ce-lu au. Aceste grânare, decât vor fi administrate cu conștiințositate, vor forma ună isvoră însemnată de venit nu numai pentru acoperirea lipselor bisericești și scolești, ci și pentru ajutarea credincioșilor noștri în timp de lipsă, când adică sau grindina sau seceta, sau vărșările de apă și alte nenorociri ar fi împedecată producerea unei cantități suficiente de bucate pentru nutirea poporului din respectiva comună. Poporeni ajutați din acele grânare în timp de mare lipsă, vor întorce mai târziu cu mulțumită și îndoită aceea, ce au primit din grânariu.

„3. Unde este cu putință, și mai virtos acolo, unde oficiul de cantor devine vacant prin mórtea respectivului cantor, ar fi tare bine, ca oficiul cantoral să se împreune cu cel doctoral, pentru ca pe calea acesta împreunându-se oficiile aceste două, să se împreune și beneficiile sau venitele lor, alegându-se un doctore, care să fie tot-odată și cantor, ca astfel salariul lui să se potă ușor și fără de îngreunarea poporului barăm la suma cea mai mică prescrisă de lege.

„4. Tare mult se va ușora susținerea școlilor noastre și respective salarizarea învățătorilor, decât câte două comune bisericești, cari sunt aproape una de alta, și ambele au edificiu scolești separat, se vor uni în privința școlii și amândouă vor susține cu puteri unite un singur învățător așa numit ambulant, care în o parte a zilei să țină învățământul la școlarii dintr'o comună, și în cealaltă parte a zilei la școlarii din cealaltă comună.

5. Mai departe este de însemnat, că toate greutățile le învinge mai ușor caritatea creștină, care pe fese-care omă îl îndemna, ca pentru binele comun să jertfescă, câtă pote, și anume să dea mult din ceea ce Dumnezeu i-a dat mult, și mai puțin din ceea ce Dumnezeu i-a dat puțin. Și ore ce scop mai nobil și mai sânt s'ar pute afla, decât acela, ca să jertfim o parte din venitele averii noastre pentru susținerea școlilor gr. cat., cari răvarsă o mulțime de binefaceri asupra tuturor fraților noștri de o credință și de un sânger cu noi? De aceea, iubitorilor în Christos Frați și Fii! Noi vă îndemnăm în Domnul, să nu vă arătați scumpi acolo, unde Dumnezeu și fericirea voastră și a pruncilor voștri potesece să fiți cu mâna largă. Dacă fiesce care economă din comună este în stare să câștige atâtă, câtă e de lipsă pentru susținerea casei și familiei sale, ore cu toții la oaltă nu vor fi în stare să adune atâtă, câtă se recere pentru susținerea unei școle bune? Acela, care dintre voi este proprietar mai mare în vre-o comună, nu ar pute ore să ajute și școala gr. cat. fără să se simțescă scurtat în venitele sale? Aceia, cari lasă după sine avere însemnată, ore nu și-ar pute aduce aminte înainte de ora morții și de școala gr. cat. din comuna sa, și nu ar pute să-i lase și aceleia un ajutor orecare, pentru care Dumnezeu le va răsplăti cu multă îndurare? Caritatea creștină toate greutățile le învinge, și toate necazurile le suportă cu răbdare și abnegațiune, și pentru aceea mare este răsplata ei în ceruri.

6. În fine recomandăm, ca în timpuri potrivite, când adică poporeni din

darul lui Dumnezeu dispun de venit mai bun, să se facă colecte în bani și bucate pentru sporirea fondului bisericești, din care să se potă ajuta și școala.

Pe calea acesta cred înalții prelați, că credincioșii gr. cat. își vor pute mântui școlile române confesionale și cu stăruință îi îndemna să urmeze aceste sfaturi părintești.

În fine se arată în memorata epistolă cerculară, că creșterea religioasă-morală începută în familie și întregită în școlă, se sântesc și îndeplinesc în biserică și de aceea copiii trebuie de dați de timpuriu să cerceteze s. biserică, căci aici audă mai pe larg învățăturile înalte și mântuitoare ale s-tei noastre religii.

Epistola e datată din Blășiu, 1 Martie n. 1892 și e subscrisă de toți patru arhierii rom. gr. cat., anume de Esceleța Sa Metropolitană Ioan Vancea din Blășiu, Prea Sântiile Lor D-nii Episcopii: Mihail Pavel din Oradea mare, Victor Mihalyi din Lugos și Ioan Szabo din Gherla.

Serbarea lui Comenius în Boemia.

Diua de 28 Martie a. c., ca diua aniversării de 300 de ani a lui Amos Comenius, în urma unei circulare a ministrului austriac de culte, e oprită a se ține de școlă ca și de ferii.

La școlile, cari sunt sub consiliul școlar cercular, nu pot lua parte școlarii în corpore. Ceea ce privește localitățile școlilor, în cari se vor face serbări, ministrul de culte a imputernicit pe guvernatorul Boemiei, ca în oasuri singuratic să dea permisiune.

Diarul „Narodni Listy“, vorbind despre această circulară, dice între altele:

„Acestea toate sunt făcute din cauza uneltirilor ultramontane. Ore legea, ca consiliul local și districtual pote permițe și 3 zile de ferii într'un an, nu e vătămata? — Căci oficiul școlar îl înființază și-l susține comuna, și autoritatea locală numai îl supravegiază.

„Dér noi față de raporturile actuale trebuie să ne supunem acestei dispoziții, căci până la 28 l. c. nu se pote dobândi o revocare dela instanța supermă a justiției. Nu ne mai rămâne altceva, decât ca noi să arangim o mare serbare națională. Nu vor pute fi împedecate comunele patriotice, ca ele în 28 l. c. să ilumineze, să dea concerte și să deschidă teatrele și academiile. Prin urmare în întregă Boemia să se dică „Serbarea națională Komensky“.

Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciul biuroului de cor. din Pesta.)

Berlin, 26 Martie. Foile de

aici trag la îndoială, că se va pute face despărțirea postului de cancelar al imperiului, de acela de ministru-președinte prusian.

Paris, 26 Martie. Poliția a arestat pe anarhiștii Baster și Simon, urzitorii atentatului cu dinamita dela casarma Lobau.

Londra, 26 Martie. Situațiunea din districtele minelor de cărbuni de piatră e forte serioasă. Se vor trimite acolo despărțiminte de soldați. Câteva mine sunt inundate. Minerii împiedecă scotearea apei din ele.

Varșovia, 26 Martie. Gurco a primit dela Țarul Rusiei mai multe imputerniciri privitoare la fortificarea Varșoviei și a celorlalte fortărețe din Polonia.

Atena, 26 Martie. Camera a fost disolvată printr'un decret regal.

Sofia, 26 Martie. Faimetele despre un atentat în contra lui Stambulov, sunt lipsite de adevăr.

Ajutor pentru Slovacii bântuiți de fomete.

La administrația foicei noastre au mai încurs până aci:

Din Brașov: dela D. Munteanu 1 fl., Ioan P. 1 fl., Petru Ionaș 1 fl., G. Navrea jun. 1 fl., N. N. 20 cr fl. cr. 7. 20.

Din Tohanulă-v. dela d-lu Nicolae Pop 1 fl. și dela d-șora Cornelia Pop 1 fl. . . . . 2. — Transportă din nr. 58 alu „Gazetei“ 61. 60. Laolaltă . . . 70. 80.

Redacțiunei diarului slovac „Narodnie Noviny“ am trimis fl. 70. 80.

Veselia.*)

Deși însușirea de a fi vesel trebuie să ne fiă înăscută, ca ori și care alta, ea totuși pote fi și cultivată și promovată, ca altele. Putem face din viața noastră totu ce-i mai bun, sau totu ce-i mai rău, o bucurie ori o povară. Fiă-care lucru are două latură, una luminosă și alta întunecată; aternă dela noi din care parte voim să-l privim și decât astfel voim să ne facem fericiți, ori nefericiți. Și când vedem norul nu trebuie să trecem cu vederea marginile lui luminoase.

Un ochiu, ce strălucesc veselă împrăștiă strălucire și lumină în juru-i. El privește la suferință și o mângăie; la nescință, și ea

*) După Smiles-Rudow. A se vedea în Nr. 43, 49, 55 ai „Gaz. Trans.“ din 1892.

oulă acela. Și totu chinându-ne așa, era să ne pască altu păcat: cât pe ce să ne toropescă bradul aprins de nu băga de seamă unul dintre plăieși. Pe semne blăstemul Irinucăi ne ajunsese.

În sfirșit, se face și diua, și după ce ne spalăm cu omăt și ne închinăm după obiceiul creștinesc, pornim apoi cu plăieșii la deal pe unde ne coborim. Ninsorea mai încetase, și după multă trudă am găsit drumul, și hai, hai! hai! cătră séră am ajuns la bunicul David în Pipirig. Și când ne-a vădută bunica de bucurie a și tras un bocit.

— David al meu are de gând să mă bage de via în mormânt cu apucăturile lui, cum vedu eu. Încă ce rană-i pe dâșii, sermanii băieți! Cum i-a mânăcată riia prin streini, mititei!

Și după ce ne-a oăinat și ne a plâns bunica după obiceiul ei și după ce ne-a dat de mâncare totu ce avea mai bun și ne-a îndopat bine, degrabă s'a dus în cămară, a scos un ulei cu dohotu de mesteacăn, ne-a uns peste tot trupul din creștet până în tălpi și apoi ne-a culcat pe captiorul la

căldură. Și totu așa ne-a uns de câte două-trei ori pe zi cu nopte, până ce în Vinerea Seacă ne-am trezit vindecați taftă. Dér până atunci a venit și veste dela Broșteni despre stricăciunea ce făcusem, și bunicul, fără vorbă, a mulțumit pe Irinuca cu patru galbeni. Apoi în Sâmbăta Paștilor m'a trimis la părinți acasă în Humulești. Și în diua de Paști am tras un „Ăngerul a strigat“ la biserică, de-au rămas toți omenii cu gurile căscate la mine.

Și mamei îi venea să mă inghită de bucurie. Și părintele Ioan m'a pus la masă cu dâșul și Smărădița a ciocnită o mulțime de ouă roși cu mine. Și bucurie peste bucurie venea pe capul meu. Er la învierea a doua, nu mi-a mai mers așa de bine; căci toate fetele din sat viind la biserică și unele din ele fiind mai drăcoșe, cum au dat cu ochii de mine, le-a și bufnit risul și au început a-mi dice:

— Tansul felegunsul, tansul felegunsul, câni după dâșul.

II.

Nu sciu alții cum sunt, dér eu, când mă gândesc la locul născerii

mele, la casa părintescă din Humulești, la stălpul hornului, unde lega mama o sfără cu motoci la capăt de crăpau mițele jucându-se cu ei, la prichicul vetrei cel humit de care mă țineam când începusem merge copăcel, la captiorul pe care mă ascundeam, când ne jucam noi băieții de-a mijoc, și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, par' că mi saltă și acum inima de bucurie! Și, Dâșe, frumos era pe atunci: căci și părinții și frații și surorile imi erau sănătoși, și casa ne era îndestulată, și copiii și copilele megieșilor erau deapurare în petrecere cu noi și toate imi mergeau după plac, fără leac de supărare, de par' că era totă lumea a mea!

Și eu eram vesel, ca vremea cea bună și sturlubatică și copilărosă, ca vântul în turburarea sa.

Și mama, care era vestită pentru năzdrăvăniile sale, imi dicea cu zimbet unecr, când începea a se ivi sora dintre nori, după o ploie îndelungată: „ești copile cu părul balană afară și ride la sora, dér s'a îndrepta vremea“ și vremea se îndrepta după risul meu.

Scia, veți bine, sora cu cine are de-a face, căci eram feciorul mamei, care și ea cu adevărătă că scia a face multe și mari minunății: alunga norii cei negri de pe desupra satului nostru și abătea grindina în alte părți, înfingându toporul în pământă afară, dinaintea ușii; închegea apa numai cu două picioare de vacă, de se încrucea lumea de mirare; bătea pământul, sau paretele, sau v'un lemn, de care mă păleam la cap, la mână, sau la picior, dicend: „Na, na!“ și îndată-mi trecea durerea... Când vuia în sobă tăciunele aprins, care se dice, că face a vânt și vreme rea, sau când ținea tăciunele despre care se dice, că te vorbește cineva de rău, mama îl muștra acolo, în vatra focului și-l buchisa cu cleștele, să se mai potolescă dușmanul; și mai mult decât atâtă: Oleacă ce nu-i venea mamei la socotă căutătura mea, îndată pregătea, cu degetul îmbălat, puțină tină din colbul adunat pe opasul încălțării; ori mai în grabă lua funingina dela gura sobei, dicend: „Cum nu se deoche călăul, sau gura sobei, așa să nu mi se deoche copilășul!“ Și-mi făcea apoi

se luminează; la mâhnire și ea se înveselesce; știința și frumseța însăși apare mai curată și mai ideală prin oglinda ochiului vesel. Fără de acesta nu putem să simțim strălucirea soarelui, florile mirisătoare înzadar, nu putem să bagăm în seamă minunile cerului și ale pământului, totă lumea este numai un deșert posomorit, fără suflet și viață.

Câte versuri nu s'au scris despre veselie și ce comoră mare de veselie n'afflăm noi de pildă în poeziile populare române.

Nu numai junii sburdalnici, ci și cei mai mari bărbați au cântat veselia și bucuria. Marele poet german Schiller a dedicat un cântec deosebit bucuriei; poetul însuși, chiar când suferea mai mult, putea să fie vesel; și această însușire și-au putut-o câștiga și păstra mulți bărbați însemnați.

Un spirit în adevăr vesel și evlavios avea preotul Valentin Andreae, una din figurile luminoase de pe timpul războiului de trei-deci de ani. Odată, când i-s'au dăruit nisce cataramă de argint, în recunoșterea meritorilor sale, el le-a refuzat pentru că, duse, îl vor costa 1000 de florini. Fiind întrebat cu mirare de ce le refuză, preotul răspunse: cataramele ceru papucii noi, papucii noi ceru haine nouă, ăr hainele nouă ceru mobile nouă în totă casa.

Asemeni istorii ca acesta cu cataramele se spun și despre preotul Flattich. Acestuia îi rămase odată papucii înglodată în noroiu. El nu se gândi mult și aședă și celalalt papuc lângă el, pentru ca acela, care îi va afla să aibă cel puțin o părechie completă, și apoi merse desculț mai departe.

Lavater dice în cartea ce a scris-o, pentru cei ce suferă:

„Bucuriă, și numai bucurie este intențiunea conducătorului omenilor, bucuria și numai bucuria este singurul scop al tuturor suferințelor, cari vin peste noi. Isus, și făcător de bucurie însemnă una și aceeași. Celu ce ține pe Isus, de altceva decât de un făcător de bucurie, evangeliul de altceva decât de o vestire de bucurie, suferințele de altceva, decât de un izvor de bucurie, acela nu cunoște nici pe Dumnezeu, nici pe Christos, nici evangeliul. Dumnezeu e iubirea,

iubirea poate numai iubi, Dumnezeu e cea mai viua voință de iubire. Iubirea și plăcerea curată a bucuriei e una și aceeași.“

Și etă ce a răspuns compozitorul Haydn, când i-a imputat Campani, că cele mai multe compoziții bisericesti ale lui au eșit așa de veseli: „Nu pot compune altfel. Cum o am, așa o și dau. Dacă însă mă gândesc la Dumnezeu inima mi este așa plină de bucurie, încât notele îmi curg, ca apa. Și deorece mi-a dat Dumnezeu o inimă veselă, el mi va și ierta, dacă îi servesc vesel.“

Precum scim, Ioan evangelistul accentuează apriat, că Isus a făcut prima sa minune la nunta dela Cana, spre a stempă setea unei societăți de nuntași veseli. Și astfel a semțit bucuria prin exemplul său.

O inimă veselă este nu numai izvorul cel mai bogat al bucuriei, ci și un eselenț razim al caracterului. Un scriitor evlavios al timpului nostru fiind întrebat „cum putem să ne ferim mai bine de ispite?“ răspunse: „Întău prin veselie, al doilea prin veselie, și al treilea totu prin veselie.“

Veselia este pământul, în care bunătața și virtutea cresc mai bine, ea face inima luminată și spiritul viu. Ea este sota iubirei, doica pacienței și mama înțelepciunii. Ea este și pentru suferințele corporale un remediu eselenț, cum dise Solomon: o inimă veselă e cel mai bun leac. Mai mult încă ajută ea în contra suferințelor sufletesti; putem numi der veselia vremea cea bună a inimii. Ea dă sufletului liniște și pace, ăr inimii îi dă necurmată tăria și putere, pe când prin necazuri și nemulțumire inima se slăbește. (Va urma.)

ECONOMIA

Trifoiul.

Trifoiul (*trifolium pratense sativum*) încă este o plantă din familia papilionaceelor, fiindcă florile lui stau ca un papilion (flutur); el încă e de două feluri: *trifoiu alb* sau *sălbatic*, care crește de sine necultivat, și *trifoiu roșu*. Acesta din urmă numai prin cultură a ajuns, ca să se deosebască de cel dintăi.

Astăzi, când numărul pluga-

rilor a crescut vădându cu ochii, când aceștia au început a totu rupe din fânețele naturale, prefăcându-le în locuri arătore, când comasările ne sunt la ușă, în urma cărora va trebui să ținem vitele și vâra în grajd, când fânețele naturale sunt prea puțin îngrijite, când fânul se scumpește din an în an totu mai tare: cultura trifoiului se impune, nu numai în economiile mari, ci și în cele mai mici.

În economiile mari, în câmpurile comasate, precum și în apropierea orașelor, cultura trifoiului și până acum a făcutu progrese îmbucurătoare.

Pământurile cele mai acomodabile culturi trifoiului sunt cele mai umede și vâroase de pe șesuri; că în asemenea locuri îi priesce mai bine, se poate vedea de acolo, că în astfelu de locuri el crește și de sine singur, necultivat de nimeni.

Condițiunea principală, sub care trifoiul se poate desvolta mai bine, este, ca pământul în care îl sămănăm, să fie câtu se poate de bine lucrat și curățit de burueni. Spre scopul acesta se ară locul încă de toamnă câtu se poate de adund, se gunoiesce unde e de lipsă, primăvera apoi se ară a doua oară, se grapă cu grapa cu colții de fer, ca să se întocmească locul, apoi se sămână amestecat cu năsip. Sămănatul se face pe timp frumos, când adică nu bate vântul. La un hectar (2 jugere) trebuie dela 15—20 chilogramme sămână de trifoi.

După ce astfel s'a sămănat locul, se îndesă cu trăvălicul (tăvălugul). Locurile brușose trebuie bine măruntite încă înainte de sămănat, căci la din contra nu răsare sămână. Unii mai sămână de odată cu trifoiul și ovăș, ca acesta după ce răsare să-i țină umbră și răcoare. De comunu însă se sămână trifoiul printre alte sămănături, cari până ce răsare, îl acoperă și învlesc cu paiele lor. Astfelu se poate sămână trifoiul primăvera printre holde. Într'un asemenea casu se sămână sămână mai puțină; 10—12 chilogramme sunt de ajuns la un hectar.

Sămănatul trifoiului în sămănăturile de toamnă se face, după ce mai întău acelea s'au grapat; el se mai poate sămână și fără a grapa holdele, înainte seu după ploia, ca sămână să găsască în

pământu umezela de lipsă pentru încolțire și creștere.

La umbra holdelor, trifoiul crește și până la seceră se face așa de mare, încât după ce s'a secerat holda, se poate cosi ca nutreț pentru iernă; elu însă se poate lăsa și de pășunat pentru vitele mai mari, ca: boi, vaci, bivolițe și cai. Pășunatul trifoiului cu oi și porci e stricacios, deorece animalele acestea îi scot chiar și rădăcinile.

În anul dintău trifoiul abia dă o cositură bună și una mai slabă; în anul al doilea și al treilea însă se poate cosi de câte trei până în patru ori, după cum umblă și timpul.

Rădăcinile trifoiului străbat până la unu metru de adund prin pământ; ele curăță și ingrașă locul. De aceea în anul al treilea, după ce a început a se rări trifoiul, se poate ara și sămână cu grâu seu seacă.

După cum amu dis și la început, cel mai bun trifoi e cel cu florea roșă numit și stirian. La cumpărarea sămăntei de trifoi, care costă dela 50—60 cr. chilogramul, trebuie să se observe bine, ca aceea să fie curată și să nu aibă sămână de rocină seu mătăsă prin ea, căci aceea împiedecă creșterea și desvoltarea trifoiului.

Trifoiul se poate sămână singur seu amestecat cu alte ierburi, bună-ora cu: festică (*festuca pratensis*), ierbă spicată (*lolium preune*), ierbă lui Timoteiu (*phleum perenne*) și altele. În amestecare cu alte ierburi, trifoiul se poate usca mai ușor și poate rezista cu mai multă tăria secetelor de peste veră.

Dacă voim să ne prăsim noi sămână de trifoi, atunci în anul al doilea după cositura cea dintău, lăsăm până ce se negresc bine florile lui, după aceea îl cosim, îl uscăm, îl ducem în șură și-l imblătim. După ce l'am imblătit, ridicăm cotorele trifoiului de pe ari și le păstrăm ca nutreț peste iernă, ăr sămână o venterăm, o alegem și păstrăm pentru sămănat. Un hectar sămănat cu trifoi produce dela 10—15 hectolitru de sămână.

Dacă sămănăm trifoiul pentru a-l da ca nutreț verde vitelor peste veră, atunci începem a-l cosi până încă nu s'a ivit florea, îndată după Sân-Georgiu;

câte-unu benchiu boghet în frunte, ca să nu-și prăpădescă odorul! Și altele multe încă făcea.

Așa era mama în vremea copilăriei mele, plină de minunății, pe câtu imi aduc aminte; și-mi aduc bine aminte: căci brațele ei m'au legănat, când îi sugeam țiga cea dulce și mă alintam la sinu-i gângurind și uitându-mă în ochii ei cu drag! Și sânge din sângele ei și carne din carnea ei am imprumutat; și a vorbi dela densa am învățat. ăr înțelepciunea de la Dumnezeu, când vine vremea de a pricepe omul, ce-i bine și ce-i rău.

Der vremea trecea cu amăgele și eu creșeam pe nesimțite și totu alte gânduri imi sburau prin cap și alte plăceri mi-se deșteptau în suflet; și în loc de înțelepciune, mă făceam totu mai neastămpărat și dorul meu era acum nemărginit; căci sprintar și înșelătoru este gândul omului, pe ale cărora aripi te portă dorul necontenit și nu te lasă în pace, până ce intri în mormânt!

Însă vai de omul care se ia pe gânduri! Uite, cum te trage pe furis

apa la adun; și hai din veselia cea mai mare, cați deodată în uricioasă intristare!

Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea singură este veselă și nevinovată. Și dreptu vorbindu, acesta-i adevărul.

Ce-i pasă copilului, când mama și tata se gândesc la neajunsurile vieții, la ce poate să le aducă ziua de mâne, seu că-i frământă alte gânduri pline de îngrijire. Copilul încălecat pe bățul seu, gândește că se află călare pe un cal de cei mai strașnici, pe care alergă cu voce bună, și-l bate cu biciul, și-l strunesce cu totu dinadinsul și rănesce la el din totă inima, de-ți ia auzul; și de cade jos, crede, că l-a trântit calul, și pe bățu își descarcă mânia în totă puterea cuvântului.

Așa eram eu la vârsta cea fericită și așa cred că au fostu toți copiii, de când lumea asta și pământul; măcar să dice, cine ce-a dice.

Când mama nu mai putea de obosită, și se lăsa câte o lecă ziua să se odihnescă, noi băieții toamai atunci ridicam casa în slavă. Când venia tata

noptea dela pădure din Dumesnicu, înghietat de frig și plin de promorocă, noi îl speriam, sărindu-i în spate pe întunerec. Și el câte pe unul, ca la „baba orba“, ne ridica în grindă, dicându: „tata mare!“ Și ne săruta mereu pe frunte. ăr după ce se aprindea opaițul și tata se pune să mănânce, noi scoteam mâțele de prin ocnite și cotrașe, și le flocaiam, și le șmotream dinaintea lui, de le mergea colbul; și nu puteau scăpa bițele mâțe din mâinile noastre, până ce nu ne zgăriau și ne stupeau, ca pe noi.

— Încă te uiți la ei, bărbate, dicea mama, și le dai paiele! așa-i? Ha, ha, bine v'au mai făcutu, poghibile spurcate ce sunteți! că nici o lighioe nu se poate aciu pe lângă casă, de rēlul vostru. Etă dacă nu v'am săcelat astăzi faoțel otocolu prin cele mâțe și datu la om, ca câni prin băț. ăr! d'apoi aveți la știință, că vă prea întreceți cu dedeochiul. Acuși iau varga din cordă și vă croiesc de vă mergu petecile.

— Ia lasă-i și tu, măi nevastă, lasă-i; că se bucură și ei de venirea mea, dicea tata, dându-ne hușă. Ce le

pasă: lemne la trunchiu sunt; slănină și făină în podu este deavolna; brânză în puțin asemenea; curechiu în poloboc, slavă Domnului! Numai de-ăr fi sănătoși, să mănânce și să se jõe acum, câtu isă mititei; că le-a trece lor sburdăciunea, când oru fi mai mari și i-or lua grijile înainte; nu te teme, că n'oru scăpa de asta. Ș'apoi nu scii, că este o vorbă: dacă-i copil, să se jõe; dacă-i cal, să tragă, și dacă-i popă, să cetescă...

— Ție omule, dise mama, așa ți i a dice, că nu șeți ou densii în casă totă ziua, să-ți scotă per alb, mânca-i-ăr pământul, să-i mănânce, Dómne iartă-mă! De-ăr mai veni vara, să se mai jõe și pe afară; că m'am săturat de ei, ca de mere pădurețe. Câte drăcării le vinu în cap, tôte le facu; când începe a toca la biserică, Zabei alu teu celu cuminte fuga și elu afară și începe a toca în stative, de pârkie păreții casei și duduie ferestrele. ăr stropșitul de Ionu, cu talanca dela oi, cu cleștele și cu vâtrariul face o hodrogelă și unu tărăboiu de-ți ia auzul; apoi își punu câte o țolă în spate și câte unu coifu

ne apucăm de cosit la un cap al trifoistei și până ajungem cu cosa în celalalt cap, unde am cosit d'ntâiu, a și crescut de se poate cosi a doua-ora.

Trifoiul, ca nutreț verde, se dă vitelor la început în porțuni mici, dăr desu, seu amestecat cu paie, căci dându-li-se prea multă la început și mâncându lacom, se umflă și potă chiar crepa. Ca nutreț verde, trifoiul trebuie cosit numai atata, câtă ne trebuie într'o di, căci cossindu-se mai mult de-odată, seu până încă e rouă seu ploia pe el, se înăcrește și vitele se bolnăvesc de el.

Dacă se cultivă trifoiul pentru nutreț uscat, atunci se cossese, se lasă câte două zile în polog (brazde), unde se întorce odată seu de două-ori, până ce s'a vestejit bine. A usca trifoiul tot pe pământ, ca fânul, nu este recomandabil, deoarece dacă e prea cald, se scutură toate foitele de pe cotore, era dacă e timpul noros și umed, se înăcrește și muceșese. Pentru încunjurarea acestor rele, s'au aflat anumite capre pentru uscarea lui.

Caprele acestea se fac din par groș de ștejar, carpen, fag seu mestecăn, cari se înplântă în pământ și cari în partea de-asupra a pământului au mai multe cuie lungi prin ei, trase curmeșu. Pe cuiele de pe pari aceia se aședă trifoiul, ca și pe căpiță, unde se lasă până când se cossese a doua cositură. Atunci se încarcă pe car și se duce de se aședă în clăi seu șoprone.

În economiile mai mari, caprele se fac din căpriori mai groși, în forma unui coperiș de casă, și pe acelea stă întins trifoiul până când se uscă deplin.

Un hectar sēmănat cu trifoi dă în anul al doilea dela 12—15 car mari de nutreț uscat seu 80—100 măi metriche.

Afară de cele două feluri de trifoi amintite, mai este trifoiul lupulin și încarnat, cari însă nu se prea cultivă în părțile nostre.

Ioan Georgescu.

S'tupăritu.

III. Curățirea stupului fără regină, seu cu regină falsă, seu cu regină, ce depune numai oue de trantor. — Dacă stupul e fără regină, îi dăm fără am-

nare — din cele ce le avem în rezervă — o altă regină sub capac, seu în glicuța, de sub care peste 24 ore se poate elibera, căci în acest timp albinele s'au dedat cu mirosul ei și nu o vor omori.

Dacă însă stupul are regină, dăr aceea a devenit sterpă de materia (sperna) masculină, încât nu mai poate fructifica oule și prin urmare din acelea es numai trantor, omorim fără orțare această regină și depărtăm din coșniță (dăcă e cu faguri mobili) toți fagurii cu pui și oue, lăsăm stupul în starea acesta timp de 24 ore, ca să ș cunoseă orfanitatea și să dorască el însuși a av regină, apoi îi dăm ca mai sus o regină din cele ce le avem în rezervă. În cazul, când face stuparul vre-un stup orfan, se studieze bine purtarea albinelor, ca să se dede a cunose și de altă dată de pe purtarea albinelor stupul orfan. La coșnița cu faguri imobil, vom pute prinde atare regină netrebnică numai alungându albinele din ea și mutându-le într'o coșniță cu faguri mobili, croind fagurii fără pui în cadre și aședându-i în acesta.

Dacă stupul are regină falsă, acesta fiind o albină lucrătoare, nu o vom pute cunose, dăr de acestea nici nu sunt numai una, ci sunt mai multe într'un stup. Albinele din coșnița imobilă le vom alunga în alta golă, le vom ține până în ziua următoare la întunec, apoi le vom goli pe vre-un măsaiu (față de masă) seu pe vre-o ușă de scândură, cam de 15 metri departe de stupină, er în locul coșniței, din care am alungat albinele, vom pune o coșniță mobilă cu faguri și cu o mază rezervistă, dimpreună cu albinele sale (matea, regina, e bine să fie sub capac). Albinele golate vor sbura acasă la locul sciut, unde vor afla regină nouă, er reginele false vor rătăci în alte coșnițe, unde vor fi omorite, seu returnându acasă, vor fi omorite prin albinele reginei bune.

Din această descriere va sci ori și cine, cum se lucre cu stupul dintr'o coșniță cu faguri mobili, căci cu această coșniță numai se jăcă, așa dicend.

De altmintrele cu stupul cu regine false nu se plătesce a se năcăi stuparul, căci s'a constatat în forte multe casuri, că chiar pe lângă regina bună au ouat și regine false după curare; căci cele mai multe albine ce au fost într'unu atare stup, au simțulu de a se aventa la rangul de regină și se și aventă. Facem bine cu un astfel de stup, dacă-l măturăm afară din

coșniță și lăsăm albinele de capul lor să se cossesc la alți stupi.

IV. Nutritul din necesitate. La vizitarea stupilor după regină ne-am putut convinge și despre proviziunea de miere, ce o au. Dacă acesta li-s'a gătat, seu au numai puțină, le dăm noi proviziune. Pentru nutrirea stupilor e mai bună mierea din faguri astupată, în lipsa ei mierea scursă bine, păstrată peste iernă, er și în lipsa acesteia, zaharul galben (candisul), seu și zaharul alb.

Din mierea astupată în faguri, băgăm stupului din coșnița mobilă 2—3 faguri. În coșnițele imobile, cu de acesti faguri nu putem nutri. Mierea storsă, candisul și zaharul alb, spre a fi bune pentru nutri se pregătesc așa, că le fierbem la foc domol (nu mare) cu atata apă, încât după ferbere să rămână subțire, întocmai ca mierea când o scotem prospeta peste vară din faguri. În timpul ferberii luăm mereu spuma și o depărtăm până când nu mai aruncă spumă—și e gata.

La nutritul din necesitate se dă multă albinelor deodată, 1/2—1 chilogram și nu se nutrește mai mult ca în 3—4 seri după olaltă. Mierea se întinde albinelor în stare caldă ca laptele la muls și încă sera, după ce s'au retras albinele la culcuș er dimineț încă până a nu sbura albinele, se departă vasul, căci la din contră ne vom trezi cu albine răpitoare la stup, atrase de mirosul mierei. Totu din aceste considerățiuni mierei. Permis a mânji coșnița cu miere, seu a vărșa din ea în jurul coșniței.

Nutremutul în multe moduri li-se poate da stupilor, dăr aci, pentru lipsa spațului, voi arăta pe cel mai ușor:

Punem mierea pe un tăier seu pe o farfură și de-asupra ei o bucată de hârtă (nu tare subțire), gărită ca ciurul, ca să plutesc pe de-asupra mierei și să impede necarea albinelor în aceea. La coșnițele imobile, punem pe laviță bucăți de oăramidă puțin încălțite, ca aședend farfuria pe acestea, mierea se ajungă până la marginea din jos a fagurilor. Marginea din jos a coșniței se încinge apoi cu un ștergar, seu cu alte vestimente, rămânend numai urdinișul liber, ca să nu dispară căldura din coșniță.

La coșnițele mobile, scotem atata faguri afară, până ajungem la cuibul albinelor, lăsand numai un fagure gol dincoace de cuib; punem și aici farfuria pe o bucată de oăramidă caldă, așa ca o margine a farfuriei să atingă fagurele de cătră noi, împingem apoi ferestra până lângă farfuria și în fine învelim ferestra și scândurile despărțitoare cu vestimente, ca să nu dispară căldura, apoi închidem ușa.

V. Alte de sciut. Fiindcă în timpul acesta albinele clocesc și la cloit a lipsă de căldură, er fiindă sunt și nopți tare reci, vom griji la coșnițele imobile, ca toate crepăturile să fiă lipite bine, precum și marginea gurei de pe laviță jur împrejur, afară de urdiniș, care încă are a fi strimtat în porțiune cu numărul albinelor urdinate. Acesta e de lipsă și pentru apărarea stupului de albine răpitoare, fiindcă albinele acum, când nu au de unde căra miere de pe câmpuri, sunt forte aplicate să răpescă. La coșnițele nobile tot așa se strimtez urdinișul, er pe scândurile despărțitoare se pune hârtă și totu așa lângă ferestră, în grosime de un deget.

Albinele au lipsă și de apă, și ca să nu sbore departe după apă vom pune un vas cu apă înaintea stupinei în departare de vre-o 10 metri, punend să plutesc pe apă o scândură subțire găurită des.

Mai iubesc albinele și sarea, deci vom pune în apropierea vasului cu apă un vasuț, în care să punelut muiat cu apă sărată, și anume într'unu litru de

apă topim o lingură bună de sare, apoi cu acesta muiem lutul frământându-l ca să se mestecă bine cu apă; dăr se nu fiă nici prea vartos, nici prea mole, făr așa, ca albinele să potă sta pe el fără pericolul de a se îneca și să potă suge din acela apă sărată.

Mai au albinele lipsă și de polen, și dacă nu au de unde-l căra, se îndestulesc și cu făină. Deci vom lua o mână de făină de grâu cernut cu sita desă, și o vom prăji puțin într'o crateță, dăr nu tare, ci numai până capătă o colore puțin galbină; această făină o vom mesteca cu o bucată de zahăr și o lingură (de cele de cafea) de pipare (ardei), ambe bine pulverisate, apoi toate acestea mestecături se petrec mai de multe-ori prin sită desă, ca să se mestecă cât mai la o formă. Cine are de îndemână cojă de lămii (citrônă), e bine să frece zaharul pe aceea înainte de a-l pulverisa. Făina așa pregătită se pune pe un tăier totu în apropierea apei, er ca albinele să se dede la toate acestea, în vre-o câteva zile, în apropierea tăierului, să pună vre-o patru picuri de miere.

De*an.

POVEȚE.

Vindecarea arsurilor. Arsurile mai ușore le putem vindeca cu cataplasme de apă rece, adecă partea arsă a trupului o ținem în apă rece, ori că punem pe arsură strujele subțiri de cartofi (crumpene, baraboi). Cartofii trebuie să fiă însă în stare crudă, nu ferți și nici fripți, er strujelele puse pe arsură trebuie să se schimbe îndată ce se încălțesc, punend-se în locul lor altele reci. Durerea se poate alina cu apă, în care s'a topită petra acra.

Nutrirea vitelor cu cartofi stricați, seu putred, este forte stricaciôsă. Despre asta cetim într'o fôia specialistă veterinară, unde se amintese urmarea stricaciôsă a unui casu de nutri cu cartofi stricați. Se dice adecă în numita fôia, că unu econom și a hrănit vacile numai cu cartofi opăriți, stricați și peste puțină vreme, una dintre vaci, care mâncă mai cu lăcomie, s'a umflat pe neașteptate așa de tare, încât nu i-a folosit nici împunsăturile cu sula, ce obicinesc a le face economii noștri, când li-se umflă boii, ori vacile, cari au mâncat prea multă lucernă. Feriți-vă dăr a hrăni vitele cu cartofi (crumpene, baraboi) stricați.

Nu lăsați făina la lumina soarelui. De multe ori gospodărițele nostre se fac foc și pară, că morarul le-a stricat făina, ori că prăvălieșul le-a înșelat, vândendu-le o făină talsificată, rea și de totu netrebnică. Rântășul din această făină se face gomoloz, gomoloz, er plăcintele cöpte din ea sunt forte sfărimiciose — fără de a-și pute aplica pricina. Lucru forte simplu: astfel de scăderi are făina măcinată din grăunțe umede și aceea, care a fost mai multu timp arsă de rașele soarelui. Nici un fel de făină nu poate suferi lumina soarelui, chiar și atunci când străbate la ea în mod nemijlocit. O făină, care a stat multu la lumina soarelui n'are să dea nici-odată gospodărițelor rezultate bune în prepararea mâncărilor cu ea. Totu o astfel de făină rea căpătăm și atunci, dacă măcinăm grăunțe prea prospete. Dacă însă totuși din nesciintă, ori din nebăgare de sēmă, avem o astfel de făină, atunci pentru a-o pute folosi cătuși de câtu bine,

de hârtă în cap și cântă „aleluia și Döme miluește, popa prinde pește“, de te scot din casă. Și asta în toate zilele de câte două trei ori, de-ți vine câte-odată să-i coșesti în bătaie, dacă ai sta să te potrivesci lor.

— ... Poi dă, măi femeie, totu ești tu bisericôsă, de s'a dus vestea; încălțea și-au făcut și băieții biserică aici pe loc, după chefulu tău; măcar căți intră biserică în casă, de departe ce-i... De amu puneți-vă pe făcut privegheri de totă noptea și parascovenii câte vă place, măi băieți; dacă vi-i voia să vă dea mâta în toate zilele, numai colaci de cei unși cu miere dela „Patru-deci de sfinți“ și colivă cu mieđu de nucă.

— Ei, apoi minte ai, omule? mă miram eu, de ce-s și ei așa de cumiți, mititeii; că tu le dai nas și le ții hangul. Ia privese-i cum stau toți trei și se uită țintă în ochii noștri; par'că au de gând să ne zăgrăvesc. Er să-i fi sculat la trebă, și apoi să-i vedă cum se codesc, se drimboiesc și se scifosesc, dise mama. Hai! la culcat, băieți, că trece noptea: voue ce vă pasă, când aveți de mâncare sub nas.

Și după ce ne culcam cu toții, noi băieții, ca băieții ne luăm la hirjonă, și

nu puteam adormi de incuri, până ce era nevoită biata mamă să ne facă musai de căde-unu șurub, doue prin cap, și să ne dea câteva tapangele la spinare. Și tata săturându-se căte odată de atata halăgie, dicea mamei:

— Ei, tac, tac! ajungă-ți de-amu, herghelie! Sci că dăr nu-s babe să chirotesc din picioare.

Insă mama ne mai da atunci câteva pe deasupra și mai îndesate, dicend:

— Na-vă de cheltuielă, ghiavoli ce sunteți! Nici noptea să nu mă potă odihni de incotele vöstre? Și numai așa se putea linisci biata mamă de rölul nostru, biată să fiă de peccate! Și apoi socotiți că se mântuia numai de atata?

Ți-ai găsit! A doua di dezdimineță le începeam din capetă: și er lua mama nănașă din cordă, și er ne juăpăia, dăr noi parcă bindiseam de asta?... Vorba ceea: „Pielea rea și răpănosă, ori o bate ori o lasă.“

Și câte nu ne venia în cap, și câte nu făceam cu vîrf și îndesate, imaduc aminte, de par'că acum mi-se în templă. Mai pasă de ține minte toate cele și acum așa, dacă te slujese capul, bade Ioane.

(Va urma.)

e forte cu sfat, se o asezam intr'unu locu forte uscatu, unde vomu tine-o cateva septamani, in care timpu faina isi pierde incetul cu incetulu proprietatile rele.

Gustulu oului. Este sciutu, ca oulu este forte nutritoru. In vechime unu ou de gaina era asemenatu in puterea de nutritie cu a patra parte dintr'unu funtu de carne, adu inse se dice, ca unu ou nutrește totu asa de bine, ca si o bucatu de carne de vita de marimea lui. E vorba inse de gustulu oului, care aterna nu numai dela specia (nemulu) gainei, ci si dela modulul ei de nutritie. Cu catu hranimu noi gainile cu mancari mai vegetale si mai bine, cu atat ele ne dau oue mai gustoase. Acestei imprejurari se pote atribui aceea, ca ouele gainiloru dela sate sunt cu multu mai gustoase, ca a celoru dela orase, seu ca a gascelor dela orasu, ori a rateloru. Er dintre gainile dela sate acele ne dau oue mai bune si mai gustoase, cari umbla multu in aeru liberu si se potu nutri cu plante mai fragede si cu insecte. Gainile tinute inchise, ca se aiba oue gustoase, trebuie se le nutrimu mai multu cu verdeuri.

DIN TRAISTA CU MINCIUNILE.

Zapisu tigănescu.

Mai vedusera Tiganiu din salasi ursi frumoși — ca dora ursari erau, ori fusera mai toti — der ursu ca Ganciu alu vatafulu Danciu, nu mai pomeniseru.

Se dusesse vestea de elu peste noua salase, de cum era de mare si de falosu, de cum stralucea blana de pe elu, si de cum juca de fara cusuru. Si catu era de mare si de greu, cand calca pe cate unu teranu de durere de ose, si-i dicea vatafu pe tigănescu: „hușorū Ganciule!“ apoi tamanu ca o panu era, nu era mai greu. Sera cand avea vatafu chefu ilu juca.

Atunci se stringea tota tiganimea si se facea ocolu imprejuru pe langa focuri si se uitau toti la elu si se minunau.

Cand ii venia une-ori lui Ganciu cate unu artagu de nu vrea se asculte de ce i porunceau Danciu, si-lu isbea asta cu ciomagulu peste picioare, apoi urla odata de resuna padurea langa care poposise salasulu, si danciuu ai micu numa i auduai „hiului!“ si se risipeau care pe unde apucau, de groza, er tiganii ai batrani se prapadeau de risu si le strigau din urma:

— „Fugiti me!... Fuga me, ca ve prinde me!... da fuga me, ca te-a mancatu!“...

Si danciuu tipau si fugiau.

Cand odata, ce se vedu? Se pomeni vatafu ca ursulu nu-i suntu toti boii acasa, nu mai sarea cu inima, si abia flū tera dupa elu, de unde inainte nulū putea ținea locului. Ce sa facu? Se gandī se-lu vendu pana nu cade in ghiara bole de totu, si dedu de veste prin tote salasele dinprejurū ca-lu vinde.

De sciutu flū scia tota tiganimea, ca toti revniseru la elu. Cum ajunse vestea la urechea vatafulu Danciu, cum duse martoga la cotiga si porni.

— „Bunū ziua, vatașe.“

— „Bunū se fia, vatașe...“

— „Ce-am auditu, vatașe, ca vindu pa Ganciu?“

— „Ilū vendu...“

— „Ei, da ce, are vre-unu cusuru, uoșile.“

— „Aulu! n'are cusuru, de... n'are iaca mare mi-e D-deu... n'are nici picaturu da cusur... se ti-lu jocu se vedu... da n'am parole, ce se facu!... Stai se ti-lu aduou se-lu vedu cu ochii...“

Si se duse Danciu unde avea ursu, si-lu trase bine de zura cu lanțulu, li

dedu unu ciomagū se-lu indarjescu, ca se aiba inima la jocu, si-lu aduse.

Ii placu lui Hanciu si se invoira din parole.

Ce se gandī Danciu? Se facu unu zapisu, ca nu cumva Hanciu se bage de semu pe urma ca e ursulu bolnavu si se vie se cera banii indaratu.

— „Acu se facemu unu zapisu, vatașe, si pa urma sa bemu unu hadal-mașu.“

Hanciu se gandī si elu ca luase ursulu cam eftinu, si-i era se nu fi sa sema Danciu.

— „Se facemu, vedu bine, cum se nu facemu,“ raspunse.

Si plecaru la primaria.

Gasira acolo pe notarū, unu notarū dela Bucuresti, imbracatu nemtesce.

— „Sarutamū mana boiarule,“ disera Tiganiu, „am venitū se ne faci unu zapisu, boiarule, ș'omū face cinstea pe urma...“

Notarulū se puse si scrise p'o hartia mare. Pe urma li-o ceti:

„Eu vatafulu Danciu in urma invoiiei concepute cu vatafulu Hanciu, i-am predatu ursulu meu, er dumnealui se angajeza...“

Dupa ce-lu ceti totu pana la ispravitu, resufla odata de repede ce-lu cetise si intreba:

— „Ei, ce diceți?“

Tiganiu se scarpinau in capu si se uitau unulu la altulu.

— „De, boiarule, ce se dicemu?“ incepu intr'unu sfersitu Danciu, „lunga e... frumosu e... nu e priceaputu, boiarule!“

— „Cum nu e priceaputu, me Tigane, n'audi?...“ „Eu vatafulu...“

— „Nu e, de, boiarule; altu draculu se fiu, dac'am priceaputu cevasilea, uite, iaca se-ti spui eu, cum se dice... iti dau o pesia de cincī lei numai se dice cum hoi dice eu...“

— „Cum se dice me, cum se dice? Aide spune.“

— „Eaca, boiarule, di hasa Vatafu Danciu

A vandutu hursu Ganciu

Lu vatafu Hanciu...

L'a vedutu

L'a placutu

L'a cantatu

L'a jucatu

L'a plimbatu din par han par

Fara de cusuru macaru...

Bani a dat,

Hursu a luatū.

— „Am scrisu“ dise notarulu, cand ispravu.

— „Acuma, logofete, pune picatura langa iscalitura sa nu sa facu 'neurcatura... Si iaca boiarule, s'a hispravitu!... ce mai tura vura hatata tevatura!...“

(„Buna Credinta.“) Dumitru Stăncescu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Nume scurte și nume lungi.

In Parisu traia odata unu cavaleru cu numele d'O. In strada Poppée din Parisu, traese si acum unu comerciantu cu numele Hy. In Londra traia unu advocatū cu numele Kinkervankostdorspraktikatehderu. Marele invetatū Humdoldt dice, ca cele mai lungi nume suntū in Mexico d. e. Nahlazomahnitzesputzkutzin.

Unu ungaru la balu.

Unu ungaru, care petrecea in Viena se duse intr'o sera la balu. Aici fu atatū de incantatu, incatu dise catre unu amic alu seu: „O, teremette, decu soiamu ca e asa frumosu veniamu de dimineta.“

Răspunsu potrivitū.

Doi perdeveru se preumblau pe campu prin luna lui Septemvre. In drumulu lorū se intelnira cu unu moșnegu, care avea peru albu. Ei ilu intrebaru in batjocuru: „Ei moșule, a ninsu pe munte?“

— „Firesce, ca trebuie se fia acolo zapada,“ dise moșnegulu, „deorece boii s'au sloboditu la campia.“

Lauda de sine.

„Suntū atatū de voinicu si tare“ dicea mai deunadi unu oficeru, „incatu mi-e frica de mine insu-mi, cand me uitu in oglinda.“ — Unu jidanu dicea odata catre unu amic alu seu, care ii imputa, ca e fricosu: „Ei, nene eu numi de aceea fugu, ca se-mi cautu unu adversaru mai puternicu, decatu acela care me urmarescu.“

Calendarul septemanel. Table with columns: Martie, are 31 zile, Germerar, Sorele, Căleand. Gregorian, Căleandarul Iulianu, 1892, Pilele septem., Dum., Lun., Marți, Mercuri, Joi, Vineri, Sâmb., 27 Rapert, 28 Malohu, 29 Chiril, 30 Guido, 31 Amos, 1 April Hugo, 2 Francisc

Bursa de mărfuri din Budapesta dela Mart. 23n. 1892.

Table with columns: Săminte, Pretul per 100 chilogr., Săminte vechi ori nouă, soiulu, Calitatea per Hect., Pretul per 100 chilogr., Producte div., Soiulu, Cursulu, Sem. de trif., Luțernă ungar. francesă, Oule de rap., Oule de in, Uns. de porc, Slănină, Său, Prune, Licitaru, Nucel, Gogoși, Miere, Ceară, Spirtu, Drojdiute de spirt

Cursulu losurilor private din 23 Martie n.

Table with columns: Basilica, Creditu, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunare, Innsbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea rosie austr., Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Stanislaw, Trietine 4 1/2%, Waldstein, Windischgrätz, Sărbesci 3%, Banca h. ung. 4%

au esitu 739 rōmānēndū la 23 Martie unū nūmērū de 146,786 capete. — Se notēzā: marfā un-gurēscā veche, grea dela 45 1/2 pānā la 46 1/2 cr. marfā un-gurēscā tinerā grea dela 47— cr. pānā la 48 1/2 cr., de mijlocū dela 48 cr. pānā la 47 1/2 cr. — ușorū dela 47— cr. pānā la 48— cr. — Marfā țērānescā grea dela 46— pānā la 46 1/2 cr. — de mijlocū dela 46 1/2 cr. pānā la 47— cr. ușorū dela 46 1/2 cr. pānā la 48— cr. — Marfā de Romānia Bākony de grea dela — cr. pānā la — cr. transito mijlociā grea dela — cr. pānā la — cr. insē transito ușorā dela — cr. pānā la — cr. transito dto țepōsā grea dela — cr. pānā la — cr. transito mijlociā dela — cr. pānā la — cr. Marfā sērbescā grea dela 46—47 1/2 cr. transito, mijlociā grea dela 45 1/2—46 1/2 cr. transito ușorā dela 45 1/2—46 1/2 cr. Porci ingrāșați de unū anū dela — cr. pānā la — cr., ingrāșați cu cucuruzū dela — cr. pānā la — cr., ingrāșați cu ghindā dela — cr. pānā la — cr. Cântăriți la garā cu 4 1/2.

Cursulu la bursa din Viena

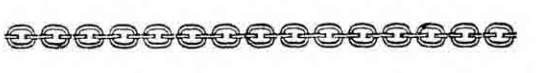
Table with columns: Senta de auru 4%, Senta de hartia 5%, Despagubirea pentru dijma de vinu un-gurescu, ghedinului, Senta de hartia austriacā, Senta de argintu austriacā, Losuri din 1860, Actiunile băncei austro-ungare, Actiunile băncei de creditu austr., Actiunile băncei de creditu ungar., Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlinge

Cursulu pietei Brașovū

Table with columns: Banote romānesci Camp., Argintu romānescu, Napoleon-d'ori, Sire turcesci, Imperial, Leris. fonc. „Albina“ 6%, „ „ „ 5%, Galbini, Ruble rusesci, Mărci germane, Discontulu 6—8% pe anū.

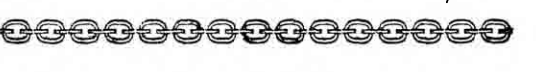
Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Malorū.

Dintre tōte organele, cari compunū corpulū omenescu, cele mai importante suntū fără indoialū stomaculū și canalulū intestinelorū. De aceea este consultū, ca la cea mai micā bolnāvire a acestorū organe se aiba fiā-cine unū medicamentū la îndemānā, care dupa o scurtā intrebuintare se delātare bōla. Unū asemenea medicamentū probatū este de decenii in tōtā Austro-Ungaria cunoscutulū și plăcutulū „Balsamū de vietā alū lui Dr. Rosa“ din farmacia luț B. Fragner in Praga și de căpētātū in tōte farmaciile mai mari.

Bonă

care pe langa limba romānā se cunōscā și limba germanā, se cautā pentru Buzēu (Romānia) la 2 copii in etate de 5 și 10 ani. Condițiuni avantagiōse. Informațiuni se dau la administrațiya „Gazetei Transilvaniei“.

Seiden-Grenadines, schwarz u. farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter (in 18 Qual., ca 200 Dessins) — verfenet robenmeiße porto- und zollfrei die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hof-lief.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Ajutoriu grabnicu și siguru

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celu mai bun și eficace pentru mântinerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei misturi bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tamăduitoare se dovedește ca forte folositoru în contra tuturor greutăților de mistuire cărei de stomachu, lipsa de apetițu, rigăelei, congestiunilor, haemorhoidelor etc. etc. In urma eficacității sale a devenit acestu balsam acum unu siguru și dovedit medicament de casă popularu.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atentu, că fiecare sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singuru numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntu provădate cu alăturata marcă a briei luată sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilu se poște procura numai în

Depozitul principalu alu producătorului

B. Fragner,

Farmacia „zum schwarzen Adler“
Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din **Brașov**, precum și tote farmaciile mai mari din monarchia Austro-ungară au deposite din acestu balsam de viață.

Totu de acolo se poște avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicamentu siguru și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutu în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acesta se 'ntrebuințează cu succesu siguru la inflamațiuni. la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocaziunea înțercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariji (ulcerațiuni la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor limfice, lipome etc. — Tote inflamațiunile, umflături, întărituri se vindecă în timpul celu mai scurtu; la casuri însă, unde s'a formatu deja puroiu absorbte buba și o vindecă în timpul celu mai scurtu fără dureri.

In cutiøre a 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!!!

De orice alifa de casă universală de Praga se imitează forte desu, facu pe fiecare atentu, ca singuru numai la mine se prepară după receta originală. Acesta este numai atunci veritabilă, decă cutiørele din metalu galbinu, în cari se pune, suntu înfășurate în hârtia roșie pe care s'afă tipărită în 9 limbi explicațiunea cum se se întrebuințeze. împachetate și în cartone vinete — cari suntu provădate cu marca fabricei de mai susu.

Balsam pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Celu mai probat și prin multe încercări celu mai temeinicu medicamentu pentru vindecarea auđului greu si spre redobândirea auđului perdutu. 1 Flacon 1 fl. 603,26—22

Postavuri (Stofe) adevărate de Brünn

pentru primăvera și vera 1892.

- 1 metru pentru fl. 1. 55 din lână bună.
- 1 metru pentru fl. 1. 94 din lână mai bunicică.
- 1 metru pentru fl. 2. 50 din lână fină.
- 1 metru pentru fl. 3. 39 din lână cea mai fină.

Pentru unu rëndu de haine bărbătesci (Rocü, pantalon și giletă) se recere 3.10 metri. Se trimite însă în ori-ce mărime se va cere.

Unu coupon pentru unu rëndu de haine negre fl 7.75 până fl. 10.50 precum și materii (stofe pentru pardesiuri, loden pentru turiști peruvienne și dosking negri, stofe pentru funcționari Kamm-garnuri fine etc. expedeză cu prețurile fabricei, depositulu alu fabricei de postavuri, bine cunoscutu ca solidu și realu

Siegel-Imhof in Brünn.

Mustre gratis și franco. Expedarea întocmai după mostre si garantată.

Spre atențiune! Publiculu se atrage atențiunea asupra acelei împrejurări, că stofă aduse directu costă mai efinu, decâtu acele procurate pe basa costisitoarelo u cări cu mostre fotografate. La acele prețurile suntu îndoit mai mari. Este de a se feri de șarlatani, cari recomandă resturi de stofe, și trimitu apoi adevărate sdrențe, cari nu valorează nici plata croitorului. 778,20—11.

Avisu d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiune se binevoiască a scrie pe couponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa lamurtă și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Wilhelm Scherg & Comp., Brașov.

Prețurile Fabricii.

Depozitul în Piața-mare,

recomandă pentru sezonul de primăvară și vară propriile produse

Numai din lână curată,

precum:

Stofe pentru rocuri, — pantalon, — pardesiuri, — paltone, — mantale de ploie, — cheviot, — cheviotkamm-garn, — și kammgarn; postavuri pentru oficeri și alte uniforme, precum și pleduri de bărbați și dame într'unu bogat și frumosu asortimentu cu prețurile fabricii.

Cartone cu mostre spre alegere se dau bucurosu.

803,6—5.

Fabrica de postavuri și de stofe de modă din lână curată.

Mostre atrăgătoare pentru mușterii privați gratis și franco. Caiete cu mostre pentru croitori nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvian și Dosking pentru onoratu cleru, stofe prescise pentru uniforme funcționarilor c. r. asemenea pentru veterani, pompieri, gimnastici, livre-uri, postavuri pentru biliarde și mese de jocu, loden obicnuitu și impermeabilu pentru rocuri de vânătoare, stofe de spălatu, pleduri de voiaju dela fl. 4—14 etc.

Cine voiesce a cumpăra postavuri efine, solide, trainice, din lână curată, er nu sdrențe efine, pe cari le vinde fiă-care negustorașu în Hof, și nu suntu vrednice nici câtu costulu croitorului, se se adreseze la

Joh. Stikarofsky în Brünn.

Depozitu permanentu de postavuri peste 1/2 milioane florini.

Cea mai mare expedițiune de comande de pe continentu.

Spre atențiune!

P. T. Publicu este avertisatã asupra firmelor, cari recomandă „resturi“ „cupone“ în mărime de 3:0 metri și așa numitele „comasuri“ (o anumită cantitate) pentru costume de salonu. Deja în indicarea acestei lungimi egale zace pe față șarlatania, deoarece astfelu de rămășițe etc. suntu tăiate din bucăți nemoderne, stricate și ce nu se potu vinde. Astfelu de sdrențe, pe cari numitele firme le cumpăra din mâna a doua sau a treia, nu suntu vrednice nici măcaru a treia parte din prețulu de cumpărare. Trimiterea numai prin rambursă. Corespondență în limba germană, maghiară, boemă, polonă, italiană și francesă 807,24—1.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lasat necrutatã nici continentulu european și marea fabrică de argintărie s'a vedutu necesitatã se dăruiescă întregulu ei deponitu în schimbulu unei răsplate mici pentru muncă. Ea suntu imputernicitã se îndeplinească acestu mandat.

Eu dăruiesc

prin urmare ori cui, fiă bogatã ori sêracu, următoarele obiecte pentru mica sumă de fl. 6. 60. și adică:

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă.
- 6 furculițe de argintu patentu americanu dintr'o bucată,
- 6 linguri de argintu patentu americanu,
- 12 lingurițe de argintu pentru cafea patentu americanu,
- 1 lingură de argintu pentru supă patentu americanu,
- 1 lingură de argintu pentru lapte patentu americanu,
- 6 cesci Victoria englesesci,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru ceiu,
- 1 zaharniță,

42 bucăți la unu locu.

Tote cele 42 de obiecte susu anintite au costatã mai înainte fl. 40 și acum se potu cumpăra pe prețulu bagatelu de fl. 6.60. Argintulu patentu americanu este unu metalu alb, care își păstrează colorea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acestu inseratã nu e

o șarlataniã

mă simtã indatoratã în publicu, că ori cine, căruia nu-i convine marfa îi trimite banii inapoi, nimenea însă se nu trecã cu vederea ocaziunea acesta favorabilă de-ași procura acesta garnitură pompoasă.

Se trimite numai cu rambursã postalã seu cu trimiterea înainte a sumei.

Cu deosebire recomandã pratul de curățitã aceste obiecte, o cutie dimpreună cu indicarea folosirei costã 15 cr.

P. Perlberg's Agentur

der verein. amerik. Patent-Silberwaaren-Fabrik,
Wien, I. Fleischmarkt No. 14.

Estrasu din scrisorile de mulțămite:

Suntã mulțămitu cu trimiterea D Vöstru și Vê rogã a'mi trimite din nou următoarele.

Triest, 28 Ian. 1892.

Edler von Broschek.

c. și r. colonel.

Deoarece cu prima trimitere am fostu pe deplinu mulțămitu, vê rogã a mai trimite alte 42 bucăți.

Gödöl, 12 Februarie 1892.

H. Petera,

c. și r. conducătoru de vânătoare

787,3—3.